

כרכו עמ"ס א"ק א"ק

יב, יא ויהי כאשר הקריב לבוא מצרימה: יח) אמר ר"א כאשר הקריב, כאשר קרב מבעי ליה, אלא כדכתיב לו ופרעה הקריב, דאיהו (יג) אקריב להו לישראל לתיובתא, אוף הכא הקריב דאקריב גרמיה לקב"ה כדקא יאות, לבוא מצרימה לאשגחא באינון דרגין ולאחרקא מנייהו ולאחרקא מעובדי מצרים, א"ר יהודה, ת"ח כיון דנחת אברהם למצרים (יד) בלא רשו, אשתעבידו בנוי במצרים

מראה מקומות

לד שם. לדא בראשית יג, י. לה ז' לך, פא ע"ב. לו שמות יג, י.

ביאור

אברהם שהארץ עדיין אינה נותנת הכח קרב, אלא הכוונה לרמוז שכמו שכתוב בפי הראוי לה מפני שכתוב לזרעך נתתי את הארץ הזאת ואו ידע שעדיין הארץ לא נתקנה בתקון קדוש עד שיוולדו יצחק ויעקב ורק אז נתקן הארץ בתקון השלם ובקדושה הנכונה, מ"ט למצרים ולמה בחר לירד למצרים, מפני שהתורה הקדושה השוותה לגן ה' שכתוב כגן ה' כארץ מצרים. יח) אמר ר"א ר"א הסביר שזה שכתוב כאשר הקריב, שהרי היה צריך לכתוב כאשר

200 מ"א 91019 ה'מ"ה ומדכ"ו (ק' 135)

המשגיח עבר גם תקופות קשות בחייו, ולא היה ניכר עליו שום דבר, והנהגתו לא השתנתה כלל. הג"ר נחום פרצוביץ וצ"ל שוחח פעם עם כותב שורדת אלו, אודות הקשיים בחייו של המשגיח, ור' נחום התבטא ואמר, כי לדעתו דווקא עתות מצוקה אלו והקשיים שאירעו בהם - הם הם שהוסיפו לגדלותו, שכן הצלהתם של צדיקים ואנשים גדולים, דרך קושי וסבל וכמו שאמר רבותינו במדרש ורש"י (ריש פרשת וישב): "ביקש יעקב לישב בשלווה, אמר הקדוש ברוך הוא: צדיקים לא דיין מה שמתוקן להם לעולם הבא אלא שמבקשים לישב בשלווה בעולם הזה, קפץ עליו רוגזו של יוסף". וטעם הדבר; על ידי הקושי אדם מתעלה יותר כיון שהוא צריך לעמול יותר. והג"ר הוסיף ואמר, כי כך הנהגת ה', כל מי שהקב"ה מטיל עליו קושי סופו להיות אדם גדול. הדבר היה בעקבות שיחה של הג"ר עם אחד התלמידים שקיבל משרה תורנית

ח' צ"ט ח"ב (ס' 100)

ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא [שמות יג, יז]

אמרו בפסחים (ק"ה, א): "אמר רב שיזבי משמיה דרבי אלעזר בן עזריה, קשין מזונותיו של אדם יותר מקריעת ים סוף, דכתיב (תהלים קלו, כה): 'נותן לחם לכל בשר', וסמך ליה 'לגזור ים סוף לגזרים'". ויש להסתפק, מפני מה השוו חז"ל מזונותיו של אדם לנס קריעת ים סוף ולא השוו אותו לאחד משאר הנסים המוזכרים שם בתהלים, כגון ל'מוליך עמו במדבר', ל'מכה מלכים גדולים', או ל'זיהרוג מלכים אדירים'?

ואפשר לומר, שהנס של קבלת המזונות דומה לנס קריעת ים סוף דוקא ולא לשאר הנסים הנזכרים שם. הרי שאר הנסים נעשו לצורך, וכל בני ישראל השיגו והבינו שהקב"ה הוצרך לעשותם כדי להצילם. מה שאין כן בנס קריעת ים סוף, שלפי דעתם של בני ישראל נעשה הנס לגמרי שלא לצורך, שהרי הם סברו שיש ללכת דרך ארץ פלשתים שהיא הדרך הקרובה והישרה אל ארץ כנען. ובענין זה דומה נס קבלת מזונות לנס קריעת ים סוף. הלוא לפי דעת הבריות אינם זקוקים לשום נס כדי להתפרנס, מכיון שיש להם תוכניות פשוטות כיצד להשיג מזונותם על פי דרך הטבע. אך רבות מחשבות בלב איש, והקב"ה מסבב את העולם באופן שתוכניתם הפשוטה לא תצליח ויצטרכו לנס גדול כדי להשיג מזונותם. לפיכך השוו חז"ל מזונותיו של אדם לנס קריעת ים סוף.

הג"ר ר' ב"ר

ד) אבל גם בענין הייסורים צריכים לדעת, וידיעה זו נותנת עוצמה להחזיק מעמד שתקופת "קושי השיעבוד" היא רק זמנית, דהיינו הגם שהניסיונות והייסורים פרושים על כל החיים אבל בכללות הם במידה כזו שאדם יכול "לחיות" איתם, דהיינו לשמוח במצבו ובחלקו למרות טרדותיהם, ישנה גם הנהגה של "זרווח תשימו בין עדר לעדר", הקב"ה נותן תקופות של רגיעה יחסית כדי שיוכל האדם להתאושש